

een
reclust
ek te
plaren
entoo
em in
in ik,
uitsche
er de
r zijn
ranco-
origen
t Oos-
dacht.
erland
n zijne
is met
hoofd,
en pot-
e Lon-
kerken;
of de
persoon
heeft
r hem
jn, dat
n ont-
tte om

eg ik:
k, met
humor
kwistig
vroom
steltend
en sie-
tegelijk
wie zelf
t. Een
vrien-
ng door
n.
wen en
rke en
droefde

AMP.

ant van
1 Gere-
Ned.
arin de
n haar
ordt, in

in deze
redikant
over de
Ziehier
st:

Chris-
an Sions
kerkard
zijn
inen als
op hun
worden
naar de
die nace-
d boven
nte met
selfstan-

maar zij
ft, geen
te wan-

rk door
e wacht

is vanaf
huidigen
egen de
59, is er
nie diep

uit haar
staande
— maar
el onze
te Gere-

an maar
et onder-
te kerk-
n kerkre-
n prijen,
Gunning
— maar

ogelijk-
Staats-
omvat:

oufessio-
kerk en
n zijnde
laad.
nbeelden

s hebben
den; en
ger aan
oor heel

de natie
g in be-
te in de
Moderne
Ethische
spreken

het tot
le Gere-
te hebben,
t de be-
geering,
16 moet

ing van
wat zou

het heerlijk zijn, wanneer alle menschen in één kerk zouden kunnen samen wonen en zoo de Hervormde (Gereformeerde) Kerk van heel de natie kon zijn.

Maar juist om dat heet de historie van onze kerk bewijst, dat er tal van gesloten onder ons volk heerscht, voren, die de Regering n. t. de hand der Synode gedwongen heeft, om in één huis samen te wonen, waarbij dan natuurlijk de waarheid moest verspreiden worden en de Naam des Heeren smaadtheid worden aange- daan — willen wij het openlijk bekennen, dat dat ons geleerd heeft, dat er geen andere en geen eerlijker oplossing is, dan dat de Regeringsraad van 1816—52 worde te niet gemaakt en uit elander gaat, wat niet bij elkaar behoort — dan zal bij elkander komen van één be- lijdenis is de Gereformeerde in onze Hervormde kerk — de anderen in hunne eigen gemaakte tenten, om daar voor eigen gemaakte afgoden te knielen en te leven naar eigene inzettingen.

Of dat dan geen verscheuring van onze kerk zal geven? Ja — gewislijk. Althans van ons tegenw. kenigenschap, zoals dat sedert 1816 bestaat. Maar... een verscheuring, zoals er verscheuring plaats had in Jakobs huis, toen hij gereed stond om het land Kanaan binnen te gaan, komende uit Mesopotamie — want toen beval hij: „doe uit u midden weg de vreemde goden, die gij uit Ur der Chaldeërs hebt medegebracht.“

Die scheur moest er komen. Omdat de Heere alleen God is. En... zoo werd Jakobs huis niet verced, maar mocht groeien en bloeien en groot worden.

We hebben reeds meermalen uitgesproken, waarom we vrezen, dat deze weg van kerkherstel al even weinig profijtlijk zal blijken, als de onvruchtbare adressen aan de Synode. En in elk geval schijnt nu het standpunt onhoudbaar, dat een daad van kerkreformatie afhankelijk wordt gesteld van wat de Overheid doet of niet doet.

Toch zullen we daarop in dit oogenblik geen critiek oefenen.

Maar wel veroorloven we ons een vraag, naar aanleiding van wat Ds. Grieken op blz. 24 schrijft.

Hij stelt daar de vraag, of men de kerk niet moet verlaten?

In verband met die vraag bespreekt hij dan de teksten Jer. 51:9, Jes. 52:11 en Openb. 18:4, waar Gods volk geboden wordt uit Babel te gaan en geen gemeenschap te hebben aan hare zonden.

Die teksten nu, zegt hij, hebben met dit vraagstuk niets te maken, want Babel is het land der heidenen, waar Israël door de strafte hand Gods een tijd lang is heen gezonden en vanwaar het weerkeeren moest naar Kanaan, het vaderlijke erfdiel.

Nu is de Hervormde Kerk niet het „land der heidenen“, maar juist de „erfde ozer vaderen“ en daarom gelden deze teksten hier niet.

Tot op zekere hoogte stemmen we hem dit toe.

Alleen vergeet hij, dat Babel in de Schrift ook een geestelijke beteekenis heeft. In Openbaring 18 kan het natuurlijk niet van het historische Babel bevestigd worden, want dat Babel was toen reeds lang verwoest. En juist de letterlijke aanhaling in Openb. 18 van de woorden uit Jeremia 51 en Jesaja 52 bewijst, dat in dit bevel Gods tot Israël nog een diepere en voor al eeuwen geldende beteekenis schuilt.

Onze vaderen aarzelden daarom geen oogenblik, deze profetische woorden ook op de Roomsche Kerk te laten slaan. Luther sprak van de „Babylonische gevangenschap der Kerk“; onze kanteekenaars zeggen zelfs bij Openb. 18 dat daarmede het „Roomsche Babylon“ bedoeld is. En waar onze Confessie in Art. XXVIII den plicht der geloovigen bespreekt om zich van de valsche kerk af te scheiden, wordt door de uitleggers juist afgeleid naar deze zelfde teksten.

Nu willen we hiermede allerminst beweren, dat de Hervormde Kerk met Babel gelijk staat. Zelfs van de Roomsche Kerk zouden we dat niet durven zeggen. Maar de exegese, die Ds. Grieken verdedigt, dat de profetie toch in te historischen zin op en mistent de beteekenis, die dit Woord Gods in geestelijken zin voor de geloovigen heeft.

Zoo gemakkelijk als hij het doet, maakt men zich van de klem van dit Woord Gods niet af.

Verenigingsleven.

DE VROUW IN HET VERENIGINGSLEVEN.

Zoals men zich herinneren zal, wijdden wij teigen tijd geleden een artikel aan de kwestie, hoe de vrouw staat tegenover het Verenigingsleven, en kwamen we daarin tot de conclusie, dat voor iedere vereniging afzonderlijk behoort uitgemaakt te worden, of haar aard en karakter zodanig is, dat de vrouw aan den arbeid in dien kring al dan niet deel mag nemen, en hoe ver de medewerking dan eventueel gaan mag.

Vooraf werd er gezegd, dat de zaak feitelijk hierop neerkomt, dat er, over t algemeen genomen, zaken zijn, die krachtens duidelijke uitspraak van Gods Woord, niet binnen de arbeidsfeer der vrouw vallen, zoals b.v. het predikambt; dat er voorts werkingen zijn, waarin de vrouw, uit hoofde van haar algemeen vrouwelijken aanleg, van haar vrouw-zijn, niet thuis behoort, zoals dat bij den politiedienst het geval is; en dat er eindelijk een zeer groot terrein van het nationale leven is, waarvan men theoretisch uit gewoonte de vrouw veelal buiten-sluit, zonder dat er eigenlijk in vele gevallen eenig ander motief voor zou zijn aangegeven dan een zekere tegenzin, als gevolg van het ge-hecht-zijn aan het oude.

En dit laatste juist was het, waartegen gewaar-schuwd werd, op grond daarvan, dat men on-recht zou doen door de vrouw uitsluiten van een zekeren werkring, zonder overwogen te hebben, of er wel eenige reden is, te zeggen, dat de door God voor het leven der vrouw gestelde wetten zouden worden geschonden.

Tevens werd er de aandacht op gevestigd, hoe men soms tot de afkeurende wijze methode komt, de vrouw met haar eigenaardigen aanleg eenzijdig te exploiteeren om de noodige gelden voor zekere doelen te brengen, en haar anderzijds uitsluiten van de medezeggenschap

over de wijze, waarop datzelfde doel verder zal nagestreefd worden.

Lo verband met dit alles stelt een onzer lezers ons voor de concrete vraag, hoe men in een bepaald geval heeft te handelen.

Het geval, dat hij aanroert, komt, door een eigenaardig samenvallen, veel overeen met het niet door ons genoemde geval, dat ons aan-leiding gaf, iets over deze kwestie te schrijven.

We laten hier den brief in zijn geheel volgen: Hij luidt aldus:

Heughebaute Redacteur!

Onder het opschrift „Verenigingsleven“ vestigde v. enkele weken geleden, de aandacht op het verschijnsel, dat zich meer en meer voor-doet, om ook vrouwen in verschillende bestuurs zitting te doen nemen, en drong erop aan, het voor en tegen wel te overwegen vóór men een oordeel daarover uitspreekt.

Nu is het, geachte redacteur, voor een een-voudig lid niet altijd gemakkelijk een juist oor-deel daarover te vellen; ja soms zelfs moeilijk, onze gedachten in woorden om te zetten; te meer daar onze voorgangers ook niet steeds hetzelfde gevoelen blijken te hebben.

Gaarne zou ik daarom uwe gedachten wen-schen te vernemen, of het wenschelijk is, dat vrouwen tot leden en dus ook tot Presidentie van het bestuur eener Chr. School in aanmer-king kunnen komen.

Met beantwoording van bovenstaande zult u mij en misschien ook anderen zeer verplichten. UEd. dw. dienaar, EEN ABONNEE.

Het komt ons zoo voor, dat de zeer voor-sichtig gestelde vraag bevestigend bea twoord kan worden.

Werd er toch gevraagd, of we het wenschelijk achten, dat een vrouw presidentie eener school-vereniging wordt, dan zou de vraag moeilijker zijn te beantwoorden. Dat wordt echter niet gevraagd. Het gaat er slechts om, of een vrouw voor het presidentschap in aanmerking kan komen.

Op den voorgrond staat, — en daarover zal de inzender het wel met ons eens zijn —, dat de vrouw zeer nauw betrokken is bij het Chris-telijk onderwijs, en dat er geen enkele levenswet der vrouw te bedenken is, die door haar op treden als lid eener Christelijke schoolvereniging zou worden geschonden.

Haar medespreken als stemhebbend lid wordt voorts onze inzichten bevestigend met getuigen door het Schriftwoord, dat de vrouw in de gemeente heeft te zwijgen.

Is men het hierover eens, dan is niet wel in te zien, waarom men door de een of andere staats bepaling de vrouw het optreden als bestuurslid zou moeten beletten, voor het geval, dat de, voor t grootste deel uit den aard der zaak uit mannen bestaande, vereniging bij meerderheid zou kunnen uitmaken, dat het een of ander vrouwelijk lid voor een bestuursfunctie de aangewezen persoon zou zijn.

En aanvaardt men deze gevolgtrekking een maal, dan zal het wel bezwaarlijk gaan, eenigen grond aan te wijzen, waarom men niet nog een stapje verder zou gaan en niet ook zou toelaten, dat een vrouw presidentie wordt, wanneer de meerderheid van de vereniging, of die van het bestuur, van oordeel is, dat een bepaalde vrouw zulke bijzondere gaven heeft, dat ze op den presidentszetel op haar plaats zou weeten.

Het mag echter zeer betwijfeld worden, of in onze Christelijke Schoolvereniging het geval, dat hier bedoeld wordt, zich wel licht zal voor-doet.

Immers geldt bij ons als goede regel, dat de man, als hoofd van het gezin, contributie betaalt, zoodat bijna geen enkele gehuwde vrouw, tenzij dan degenen, die met een Christelijk onderwijs niet sympathiek gesind man gehuwd zijn, het lidmaatschap eener School-vereniging zal begeren.

Het gaat dan ook voornamelijk om de we-duwen en om de overige ongetrouwde vrouwen, van wie het zeer prijzenswaard is, als zij zich niet aan het medearbeiden voor het Christelijk onderwijs onttrekken.

Die vrouwen kunnen overigens alleen dan in een zodanige vereniging in de meerderheid komen, als de mannen... hun plicht verzuimen en zich onthouden.

Met het oog op zulk een mogelijkheid be-hoeft toch waarlijk de uitsluiting der vrouw van het presidentschap niet statutair vastgelegd te worde; evenmin als dat noodig schijnt te wezen voor het andere exceptionele geval, dat de vereniging met haar manne-meerderheid van oordeel is, dat een zekere vrouw doos de van God ontvangen gaven bijzonder voor het presidentschap is aangewezen.

Resumeerende, kan dus wor en gezegd: re. dat de consequentie eelcht, de vrouw, is zij eenmaal tot het lidmaatschap toegelaten, ook stemrecht te verliezen en actieve en passieve kiesbevoegdheid voor alle functies; zc. dat in onze Christelijke schoolverenigingen het geval zich zelden zal voordoen, dat een vrouw tot bestuurslid of presidentie wordt gekozen; 3e. dat er geen gronden zijn aantewijzen, waarom men dit onmogelijk zou moeten maken.

Vraagt men dan ten slotte, of een gemeentijk gevolgde gewoonte dan geen beteekenis heeft, dan zij geantwoord, dat zij ons er voor moet behoeden, met nieuwigheden te beginnen, tenzij goed onderzocht is, of de oude gewoonte op goede gronden steunde, en tenzij dat onderzoek negatief is uitgevallen.

Betwijfeld mag echter worden, of men hier wel te doen heeft met een bepaalde gewoonte in het verleden. De zaak schijnt meer deze te zijn, dat in het verleden de vrouw zoo goed als nooit in de hier ter sprake zijnde functies optrad om precies dezelfde — door ons aan-gevoerde — redenen, waarom zij ook in de toekomst er slechts hoogst zelden in zal optreden, ook dan, als men haar niet den minsten slag-boom in den weg stelt.

Officiële Berichten.

Door de classis Amsterdam is den 9ten Deca-na afgelegd practischtoel examen, met algemeene stemmen beroepbaar gesteld in de Geref. K. ken de heer H. A. Munnik, van Amsterdam, cand. aan de Vrije Universiteit.

Buitenland.

Duitschland. Beginselen van „Zions-wachturm.“ De beruchte „Zionswachturm“ — Bibel- en Traktatengesellschaft — gaat van de volgende grond-stellingen uit:

1. De onsterfelijkheid der ziel is eene Hei-densche, onbijbelsche leer; men verkondigt van

den kansel wetens of onwetend leugen omtrent deze zaak.

2. De straf voor de sonde bestaat niet in de hel, maar in den dood.

3. Daaruit volgt, dat de leer omtrent de hellepijn onwaar en dus onbijbelsch moet zijn. En zoo is het ook. De leer van de brandende hel is een leugen, die uit de duistere middeleeuwen tot ons kwam.

4. Slechts wanneer wij het feit aannemen, dat de mensch werkelijk dood is, wanneer hij sterft, kan men de hoop op eene opstanding verstaan. De kerken dwalen daarom, wanneer zij leeren dat er een voortleven plaats zal hebben onmiddellijk na den dood. De Bijbel leert dat alle dooden weder levend zullen worden.

5. Deze logische gevolgtrekking doet vermoeden, dat er een bepaald plan bestaat, volgens hetwelk de menschheid steit en weder levend wordt.

6. Dit is het plan der eeuwen, dat een afgesloten geheel vormt, geopenbaard of neder-legd in den Bijbel. Hij die deze dingen erkend heeft, staat vast in het Woord dat „Geest“ is.

7. Christus was niet God, maar mensch op aarde.

8. Men kan wel van een Drie-eenheid spreken, maar nooit van een Drie-eenheid; zoo iets kent de Bijbel niet. De Heilige Geest is geen persoon.

We zouden op deze stellingen niet de aan-dacht onzer lezers gerechtigd hebben, indien ons dezer dagen niet in handen gekomen was het November-nummer van een maandblad getiteld: „Teekenen des Tijds.“ In dit nummer, waarmede in Amsterdam werd geveut, vinden wij in eene bestrijding van het spiritisme, de uit-drukking onder „Opmerkingen der Redactie.“ „Aangezien nu de meeste kerkgezinden aan het heidensche leerstuk van de onsterfelijkheid der ziel vasthouden, doch allen hebben het naar tot hiertoe geloofd of voor waar gehouden, enz. En ook lezen wij daarin: „Gods H. Woord zegt immers, dat de mensch door den val alle recht op leven, onsterfelijkheid verloren heeft, en dat hem het leven en de onsterfelijkheid alleen als een genadegift in Christus weer aan-geboden wordt; dus geen onsterfelijkheid zit van natuur heit.“ Verder, dat wanneer de mensch gestorven is, hij inderdaad dood is, en niet weder leeft, totdat de groote opstandingsmorgen zal gekomen zijn, wanneer alle geloovigen on-sterfelijk zullen opgewekt worden. — Dit lijkt veel op hetgeen door „Zionswachturm“ geleerd wordt, met dit onderscheid, dat dit blad leert, dat bij de wederkomst des Heeren, alle men-schen zullen opstaan, terwijl de „Teekenen des Tijds“ van de gedachte uitgaat, dat niet allen daan zullen opgewekt worden. Wij houden het er voor, dat het Duitse orgaan oorspronkelijk in uitgespan van de leer der conditionele onsterfelijkheid, gelijk de „Teekenen des Tijds“, maar daarna een schrede verder op den weg der dwaling is voortgeschreden, om ten slotte uit te komen bij de leer, dat alle menschen eenmaal bij de wederkomst des Heeren tot een zekere opstanding zullen komen. De leer dat de geloovigen die sterven, in den dood blijven, om bij het eindgericht weer opgewekt te worden, is door Calvijn in zijn „Psychopannychia“ wederlegd. Tegen de leer van „Zionswachturm“ is in Duitschland ook door de leiders der Gemeenschappen herhaaldelijk gewaarschuwd.

— Dekerkelijke strijd in Hamburg. Dr. Röde, predikant der Evangelische kerk te Hamburg, had in eene vergadering der Hamburgsche „Protestantenverein“ beweerd, dat er eenmaal een Evangelische kerk zonder belijdenisschriften bestaan heeft; later waren de noodlottige belijdenisschriften gekomen; in die noodlottige geschriften was de woordelijke ingaving der Heilige Schrift opgenomen, de rechtvaardigheid is wellicht noodig voor hen voor wie denkbaar gevaarlijk worden kan, enz. Hierop heeft een zijner ambtgenooten geantwoord:

„Wij willen aan onze verbitterde tegenstan-ders, ook aan Dr. Röde, volledige gewetens-vrijheid geven. Als de liberalen met het geloof der vaderen willen breken, zoo zal God hen daarvoor oordeelen, niet wij. Maar het saam-werken in een en de zelfde kerk met de loochenaars van de door ons geloofde groote heilse-feliten, wordt voor beide partijen steeds meer een ontzettende kwelling van het geweten. Wanneer de officiële bestuurslichamen onzer Landskerk zulk een openlijke ontkennening der groote heilsefeliten, waartoe wij de menschwording van den Zoon Gods, Zijn veraspeningsdood, Zijn lichamelijke opstanding rekenen, door de predi-kanten der Hamburgsche kerk toelaten en voor geoorloofd verklaren, dan zal om der gewetens-wil eene scheiding niet kunnen uitblijven. Hoe deze scheiding zal plaats hebben, is Gode bekend; maar zij moet en zal komen, en wel spoedig. Wij onderschrijven de 67ste stelling van den ouden Claus Harns: „Het is een wonderlijk verlangen dat het vrij moet staan een nieuw geloof te leeren op een predikstoel, dien het oude geloof geplaatst heeft, en dat dit geschiedt door een mond, dien het oude geloof te eten geeft.“

Een afscheiding of een dolente staat dus in Hamburg voor de deur.

Oostenrijk. Een Keizerlijk woord tot de Evangelischen.

De toespraak van den Oostenrijkschen keizer tot de deputatie der Evangelische kerk, blijkt vriendelijker geweest te zijn, dan in de pers eerst verbreid werd. De keizer sprak tot ge-noemde afgevaardigden: „Met genoege zie ik de vertegenwoordigers der Evangelische kerk van de Augsburgische en Helvetische confessie hier vergaderd. Ik heb het steeds voor mijn plicht gehouden, de gedachte te verwezenlijken, dat in mijn rijk elk burger de volle vrijheid van zijn Godsdienstige overtuiging en van de uitoefening van zijn Godsdienst gewaarborgd is. Wilt mijne heeren! uwen geloofsopvatting, wier arbeidzaamheid en ernstige levensaanpak mij bekend is, met mijn dank voor hun vader-landslevende en loyale gezindheid, de verzeke-ring geven, dat uw gelukwensen mij hartelijk verheugd hebben en dat alle belijdenissen zeker kunnen zijn van mijne keizerlijke bescherming!“

Zwitserland. Scheiding van kerk en staat in Basel.

Scheiding van kerk en staat is ook in het kanton Basel tot stand gekomen. De synode der Gereformeerde kerk heeft, nadat men lang er over gehandeld had, eindelijk met 20 tegen 15 stemmen den voorslag der regering, om tot scheiding van kerk en staat te komen, aan-genomen. Deze scheiding was onvermijdelijk doordat Roomschen en Joden, die hun kerkelijk leven zelf bekoogten, een derde deel van de bevolking uitmaken en het onbillijk geoordeeld werd dat de Gereformeerde kerk uit de Staats-kas onderhouden werd, terwijl de andere ge-zindheden geen steun uit de kas ontvingen.

De scheiding zal nu, gelijk het heet, tot stand gebracht worden, niet gelijk in Frankrijk, om de kerk te smaken, maar uit welwillendheid om recht te doen aan alle burgers. De staat gaf daarom al het kerkegoed aan de Gerefor-meerde kerk, zoodat kerkgebouwen als pastorieën, en wat kapitaal en eenige stukken land, ter waarde van een kwart miljoen. Overigens kreeg de kerk het recht om belasting te heffen en laat men haar toe voor zich zelve te zorgen, al moet dit onder zekere controle van de zijde van den staat geschieden. Dit laatste is echter niet onschuldig, daar de regeringspresident Dr. Chr. Burckhardt op eene vergadering van rechtzinnige leden der gemeente uitliet, dat het toezicht van den staat den waarborg gaf, dat de democratische grondslag der kerk zou blijven bestaan, en dat de kerk eene volkskerk zou blijven, waarin ook minderheden eene billijke vertegenwoordiging konden vinden. Hieruit blijkt, dat na de scheiding van kerken staat, de Gereformeerde kerk wel grootendeels voor haar eigen onderhoud zal hebben te zorgen, maar daarbij onder de voogdij blijft van de overheid. De regeringspresident verzekerde ook nog, dat de predikanten Godsdiensonder-wijs op de scholen mochten blijven geven; dat de predikantsplaatsen aan de hospitalen en staatsinrichtingen zouden bestemdigd worden, en dat het voortbestaan der Theologische faculteit aan de Universiteit verzekerd was.

Ons oordeel is, dat de staat zulk een schei-ding van kerk en staat heeft weten door te zetten waarbij de kerk gebonden blijft, maar grootendeels in haar eigen onderhoud zal hebben te voorzien. Wij hopen dat de kerk van Basel, als zij haar kracht om in haar eigen onderhoud te voorzien, heeft beproefd, tot zulk een krachts-ontwikkeling en groei zal komen, dat de aan-geleide banden springen zullen.

Rusland. Reactionaire leiders der Grieksche kerk.

De Keizerlijke Ukase van April 1905, waarbij vrijheid van conscientie aan belijders van alle religieën in Rusland werd toegezegd, is, gelijk wij meermalen aantoonde, slechts gedeeltelijk uitgevoerd. Het is te begrijpen, dat de vertegenwoordigers der Grieksche-orthodoxe kerk zich er tegen verzetten, dat er inbreuk gemaakt is op het privilege, dat sinds jaar en dag genoemde kerk van staatswege bezat. Dit bleek op een congres dat voor twee maanden te Kiew ver-gaderd geweest is. Daar kwamen de leiders der Grieksche orthodoxe kerk saam: de opper-procurator der Heilige Synode Iswolski (broeder van den minister van buitenlandsche zaken), de drie metropolitaanen, 7 aartsbisschoppen en 27 bisschoppen. De eerste metropolitaan van St. Petersburg, Antonin, hield eene rede, waarbij hij het genastigheids en vredelevendheids maande, doch zijn woord vond geen weerklank en hij zag zich genoodzaakt, voordat het congres gesloten werd, heen te gaan. Allerlei besluiten werden genomen om te trachten pressie uit te oefenen op de regering, om de toestanden van vroeger, toen de invloed van den opperprocu-rator Pobodanossow overwegend was, te doen herleven. Of dit helpen zal? Wij denken van niet. De Doema is er immers ook nog, en deze volksvertegenwoordiging zal niet dulden dat het keizerlijk woord van April 1905 een doode letter wordt.

Opmerkelijk is het, dat de besluiten van het congres meest gericht zijn tegen de niet leden der Grieksche kerk, die gesacht worden geen Russisch bloed in hunne aderen te hebben, als Roomschen, en Lutherischen, die voor het meere-n deel bestaan uit menschen die van oorsprong Duitschers zijn, of die tot de Finnen, Esten enz. behooren.

Voor de sectarissen, als stundisten en oud-geloovigen of Raskolniken, schijnt men minder bevreemd. Dat de Grieksche orthodoxen niet zoo-zeer op Raskolniken gebeten zijn, is ten deele wel te verklaren. Immers de reden waarom zij zich sedert 1654 van de staatskerk los maakten, lag slechts in de veranderingen of liever verbeteringen die in de liturgie der kerk werden aangebracht. Daarvan wilden velen niet weten en noemden zich deswege Starowierzi, oud-geloovigen of Prawoslawnije, recht-geloovigen, die zich tot op dezen dag hebben weten te handhaven, al werden ze in het rijk des Czaars menigmaal hevig vervolgd. Doch vele seiden zijn uit die Raskolniki voortgekomen, die wel in tegenspraak kwamen met de belijdenis der Grieksche kerk en wier praktijken op het volksleven een schadelijken invloed moesten uitoefenen.

Toch schijnen de ambtsdragers der Grieksche kerk van deze seiden, wier aanhangers soms tot het wildste fanatisme oversloegen, minder gevaar te duchten, dan van Lutherischen en Roomschen. Het komt ons voor, dat dit van hen verkeerd is geiten.

Adres-Rijnsche Zending.

Wij dedden in ons blad mede, dat de Rijnsche zending zeer veel voor de Christiani-satie van de bevolking in onze Oost-Indische bezittingen doet en — dat de kas der zending heeft te worstelen met een belangrijk tekort. Een onzer lezers zond als blijk van sym-pathie voor dien arbeid een gave aan den penningmeester der Duitse zending, doch de postwissel keerde tot hem terug met verzoek om nauwkeuriger adres. Wij zijn na gedaan onderzoek thans in staat om het adres van den Penningmeester der Rijnsche zending in Ned.-Indië volledig mede te deelen. Het is: Adolf Satzweber, Barmen, Freudenbergrasse 46. Mochten velen door het zenden van een postwissel toonen, dat zij den arbeid der Rijnsche broeders in onze overzeesche bezittingen op prijs stellen en wenschen te steunen.

WISCKEL.

Voort Kinderen.

KERSTFEEST.

Aan het einde des jaars, in den donkersten tijd, vieren wij een feest dat herinnert hoe:

„daar is in 's werelds duistere wolken Een Licht der lichten opgegaan.“

Al kan niemand met zekerheid zeggen, wan-neer het de juiste dag zou zijn ter herdenking van Christus' geboorte, doch ligt er in het vieren van dien dag aan het eind des jaars, als de natuur zoo weinig licht geeft, aldus een schoone en duidelijk zinnebeeld. Is het op aarde daister, uit de hemelen komt het licht. Een gloed van stralen onluisterde de engelen, de heerlijkheid des Heeren omschen de herders, die waakten in het veld, in den nacht toen het Licht der Wereld in de wereld kwam, het Waarachtige Licht, tot verlichting der volken.

De scheiding zal nu, gelijk het heet, tot stand gebracht worden, niet gelijk in Frankrijk, om de kerk te smaken, maar uit welwillendheid om recht te doen aan alle burgers. De staat gaf daarom al het kerkegoed aan de Gerefor-meerde kerk, zoodat kerkgebouwen als pastorieën, en wat kapitaal en eenige stukken land, ter waarde van een kwart miljoen. Overigens kreeg de kerk het recht om belasting te heffen en laat men haar toe voor zich zelve te zorgen, al moet dit onder zekere controle van de zijde van den staat geschieden. Dit laatste is echter niet onschuldig, daar de regeringspresident Dr. Chr. Burckhardt op eene vergadering van rechtzinnige leden der gemeente uitliet, dat het toezicht van den staat den waarborg gaf, dat de democratische grondslag der kerk zou blijven bestaan, en dat de kerk eene volkskerk zou blijven, waarin ook minderheden eene billijke vertegenwoordiging konden vinden. Hieruit blijkt, dat na de scheiding van kerken staat, de Gereformeerde kerk wel grootendeels voor haar eigen onderhoud zal hebben te zorgen, maar daarbij onder de voogdij blijft van de overheid. De regeringspresident verzekerde ook nog, dat de predikanten Godsdiensonder-wijs op de scholen mochten blijven geven; dat de predikantsplaatsen aan de hospitalen en staatsinrichtingen zouden bestemdigd worden, en dat het voortbestaan der Theologische faculteit aan de Universiteit verzekerd was.

Ons oordeel is, dat de staat zulk een schei-ding van kerk en staat heeft weten door te zetten waarbij de kerk gebonden blijft, maar grootendeels in haar eigen onderhoud zal hebben te voorzien. Wij hopen dat de kerk van Basel, als zij haar kracht om in haar eigen onderhoud te voorzien, heeft beproefd, tot zulk een krachts-ontwikkeling en groei zal komen, dat de aan-geleide banden springen zullen.

Rusland. Reactionaire leiders der Grieksche kerk.

De Keizerlijke Ukase van April 1905, waarbij vrijheid van conscientie aan belijders van alle religieën in Rusland werd toegezegd, is, gelijk wij meermalen aantoonde, slechts gedeeltelijk uitgevoerd. Het is te begrijpen, dat de vertegenwoordigers der Grieksche-orthodoxe kerk zich er tegen verzetten, dat er inbreuk gemaakt is op het privilege, dat sinds jaar en dag genoemde kerk van staatswege bezat. Dit bleek op een congres dat voor twee maanden te Kiew ver-gaderd geweest is. Daar kwamen de leiders der Grieksche orthodoxe kerk saam: de opper-procurator der Heilige Synode Iswolski (broeder van den minister van buitenlandsche zaken), de drie metropolitaanen, 7 aartsbisschoppen en 27 bisschoppen. De eerste metropolitaan van St. Petersburg, Antonin, hield eene rede, waarbij hij het genastigheids en vredelevendheids maande, doch zijn woord vond geen weerklank en hij zag zich genoodzaakt, voordat het congres gesloten werd, heen te gaan. Allerlei besluiten werden genomen om te trachten pressie uit te oefenen op de regering, om de toestanden van vroeger, toen de invloed van den opperprocu-rator Pobodanossow overwegend was, te doen herleven. Of dit helpen zal? Wij denken van niet. De Doema is er immers ook nog, en deze volksvertegenwoordiging zal niet dulden dat het keizerlijk woord van April 1905 een doode letter wordt.

Opmerkelijk is het, dat de besluiten van het congres meest gericht zijn tegen de niet leden der Grieksche kerk, die gesacht worden geen Russisch bloed in hunne aderen te hebben, als Roomschen, en Lutherischen, die voor het meere-n deel bestaan uit menschen die van oorsprong Duitschers zijn, of die tot de Finnen, Esten enz. behooren.

Voor de sectarissen, als stundisten en oud-geloovigen of Raskolniken, schijnt men minder bevreemd. Dat de Grieksche orthodoxen niet zoo-zeer op Raskolniken gebeten zijn, is ten deele wel te verklaren. Immers de reden waarom zij zich sedert 1654 van de staatskerk los maakten, lag slechts in de veranderingen of liever verbeteringen die in de liturgie der kerk werden aangebracht. Daarvan wilden velen niet weten en noemden zich deswege Starowierzi, oud-geloovigen of Prawoslawnije, recht-geloovigen, die zich tot op dezen dag hebben weten te handhaven, al werden ze in het rijk des Czaars menigmaal hevig vervolgd. Doch vele seiden zijn uit die Raskolniki voortgekomen, die wel in tegenspraak kwamen met de belijdenis der Grieksche kerk en wier praktijken op het volksleven een schadelijken invloed moesten uitoefenen.

Toch schijnen de ambtsdragers der Grieksche kerk van deze seiden, wier aanhangers soms tot het wildste fanatisme oversloegen, minder gevaar te duchten, dan van Lutherischen en Roomschen. Het komt ons voor, dat dit van hen verkeerd is geiten.

Adres-Rijnsche Zending.

Wij dedden in ons blad mede, dat de Rijnsche zending zeer veel voor de Christiani-satie van de bevolking in onze Oost-Indische bezittingen doet en — dat de kas der zending heeft te worstelen met een belangrijk tekort. Een onzer lezers zond als blijk van sym-pathie voor dien arbeid een gave aan den penningmeester der Duitse zending, doch de postwissel keerde tot hem terug met verzoek om nauwkeuriger adres. Wij zijn na gedaan onderzoek thans in staat om het adres van den Penningmeester der Rijnsche zending in Ned.-Indië volledig mede te deelen. Het is: Adolf Satzweber, Barmen, Freudenbergrasse 46. Mochten velen door het zenden van een postwissel toonen, dat zij den arbeid der Rijnsche broeders in onze overzeesche bezittingen op prijs stellen en wenschen te steunen.

WISCKEL.

Voort Kinderen.

KERSTFEEST.

Aan het einde des jaars, in den donkersten tijd, vieren wij een feest dat herinnert hoe:

„daar is in 's werelds duistere wolken Een Licht der lichten opgegaan.“

Al kan niemand met zekerheid zeggen, wan-neer het de juiste dag zou zijn ter herdenking van Christus' geboorte, doch ligt er in het vieren van dien dag aan het eind des jaars, als de natuur zoo weinig licht geeft, aldus een schoone en duidelijk zinnebeeld. Is het op aarde daister, uit de hemelen komt het licht. Een gloed van stralen onluisterde de engelen, de heerlijkheid des Heeren omschen de herders, die waakten in het veld, in den nacht toen het Licht der Wereld in de wereld kwam, het Waarachtige Licht, tot verlichting der volken.

Kerstfeest, Christusfeest, zoo noemen wij de dagen van 25 en 26 December, om aan te duiden, dat we dan de geboorte van den Heere Christus herdenken. Dat is de groote heerlijke gebeurtenis waarop dat feest rust, die het geheel vervult.

Zeker er zijn kinderen en ook groote men-schen, wier hart op Kerstfeest van velerlei andere dingen is vervuld. Ook bestaan er zelfs allerlei boeken, die men wel eens „Kerstver-halen“ noemt, omdat ze of op Kerstfeest als gescheuk worden gegeven, of omdat er iets in staat, dat